ИЗБОРНОМ ВЕЋУ И ДЕКАНУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА
Београд

На основу Одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр. 3391/1 од 25. 9. 2019. године изабрани смо у Комисију за избор кандидата који су се јавили на расписани конкурс за једног доцента за ужу научну област Арабистика, предмет Арапски језик и књижевност. Пошто смо размотрили конкурсни материјал и заузели заједнички и јединствен став, част нам је да Већу поднесемо следећи

И З В Е Ш Т А Ј

На расписани конкурс за једног доцента за ужу научну област Арабистика, предмет Арапски језик и књижевност, објављен 9. 10. 2019. године у листу „Послови“ (бр. 850), пријавио се само један кандидат: др Ивана Глигоријевић (Мали). Кандидаткиња је уз пријаву приложила сва нопходна документа: 1) кратку радну биографију; 2) библиографију; 3) потписану Изјаву о изворности; 4) оверену фотокопију дипломе основних студија; 5) оверену фотокопију дипломе магистрских студија; 6) оверену фотокопију дипломе докторских студија; 7) извод из матичне књиге рођених; 8) извод из матичне књиге венчаних; 9) уверење о држављанству; 10) фотокопије објављених радова.

Биографски подаци

Кандидат др Ивана Глигоријевић рођена је 29. септембра 1982. године у Земуну, где је завршила основну и медицинску школу. Године 2001. уписала се на Катедру за оријенталистику Филолошког факултета у Београду – Група за арапски језик и књижевност, а дипломирала је 2005. године (просечна оцена 8,85). Школске 2005/2006. године уписала се на постдипломске студије на истом Факултету (смер за науку о језику), где је положила све планом и програмом предвиђене испите (просечна оцена 9,2). Магистарски рад *Речи страног порекла у савременом арапском језику* одбранила је 12. 5. 2009. године. Докторску дисертацију насловљену *Компјутерска терминологија у арапском језику* пријавила је 2010. године, а одбранила 2013. године.

Радна биографија

Др Ивана Мали је, од школске 2005/2006. године, била ангажована у настави на Групи за арапски језик и књижевност. Најпре је, по уговору о делу, са великим успехом изводила наставу из предмета Арапски језик – изборни (годишњи и завршни), а касније и из предмета Савремени арапски језик П1 и П2. Захваљујући њеном савесном раду у настави и смислом за маркетинг знатно је повећан број студената на овом предмету.

Школске 2010/2011. изабрана је за асистента за ужу научну област Арабистика, предмет Арапски језик и књижевност. За доцента за ужу научну област Арабистика, предмет Арапски језик и књижевност изабрана је 2014. године. Од тада је успешно и креативно учествовала и учествује у извођењу наставе на више обавезних и изборних предмета: Савремени арапски језик Г1, Г2, Г3, Г4, Г5, Г6 и Г7, Синтакса арапског језика 1 и 2, Пословни арапски језик и кореспонденција, Арапски језик – Стручна терминологија и Расколи у исламу. О њеном педагошком раду најбоље говоре студентске оцене (4,89), а званична студентска анкета са подацима приложена је уз реферат.

Докторску дисертацију – *Компјутерска терминологија у арапском језиуку*, коју предала је јануара 2013. године, успешно је одбранила 24. септембра 2013. године. У њеној дисертацији обрађене су врло актуалне и значајне арабистичке теме везане за различите проблеме компјутерског терминосистема уопште, а у арапском језику посебно (настанак и деривациони модели). Корпус, који чини око хиљаду јединица ексцерпираних из релевантне стручне литературе, подробно је анализиран са формалног, семантичког, прагматичког и социолингвистичког становишта, што је добра основа за различита нова истраживања. Проблем компјутерске терминологије и стручног регистра данас је посебно занимљив због распрострањене улоге компјутерских и информативних технологија у јавном и приватном животу и свеприсутности компјутерске лексике и компјутерског подјезика у укупном комуникацијском фонду општег језика. Резултати и закључци до којих је кандидаткиња дошла у раду на тези добра су основа за даља истраживања и нове крсеве, чему се др Ивана Глигоријевић свесрдно посветила и наставила усавршавање у том смеру похађајући курсеве који обједињују информационе технологије и маркетинг са језиком и културом. У том смислу она је

у пријави на конкурс истакла да образовање које се пружа студентима арапског језика, књижевности и културе треба да буде усклађено са реалним потребама друштва и привреде, те да познавање арапског језика и културе треба да буде спојено с вештинама које су саставни део професија 21. века. А информатика и информационе технологије то, свакако, јесу.

Др Ивана Глигоријевић (Мали) је учествовала са радовима на неколико домаћих и међународних скупова и објавила осам научних и стручних радова у релевантним научним часописима. Била је члан више комисија: комисије за одбрану једне докторске дисертације, одбрану мастер радова, иза збор у звање, полагање пријемног испита.

Др И. Глигоријевић говори енглески и арапски, а служи се турским и француским.

Списак објављених радова

Саопштења на научним скуповима штампана у целини

1	„Адаптација компјутерских англицизама у арапском језику" / *Култура: у потрази за новом парадигмом: тематски зборник у 4 књиге; Књ. 1,* ур. Александра Вранеш, Београд: Филолошки факултет, 2013, 267-275.	M 31
2	„Неки проблеми локализације софтвера на арапски" / *Дигитална хуманистика тематски зборник у 2 књиге, Књ. 2,* ур. Александра Вранеш и Љиљана Марковић, Београд: Филолошки факултет, 2015, 285–296.	M 31

Рад објављен у зборнику радова

3	„Арапски језик и страни афикси" / *Оријенталистичко знамење: Сећање на Марију Ђукановић (1923-1983),* ур. Анђелка Митровић, Београд: Чигоја штампа, 2016, 217–226.	M 14

Радови у часописима

4	„Arapski jezik – stručna terminologija" / *Анали Филолошког факултета*, 28, 1, 2016, 227-239.	M 51
5	„Polisemija u kompjuterskoj terminologiji arapskog jezika" / *Анали Филолошког факултета*, 28, 2, 2016, 261–270.	M 51
6	„Шта Срби мисле о Арапима?" / *Наслеђе* (*Крагујевац*), 38, 2017, 179-189.	M 24
7	„Хетеростереотипи о оријенталним језицима у мрежи вербалних асоцијација" / *Зборник радова Филозофског факултета у Приштини*, 48, 1, 2018, 23-42.	M 51
8	„'Arapske zemlje', 'Iran' i 'Turska' kao stimulusi u asocijativnom testu" / *Анали Филолошког факултета, 30, 2,* 2018, 185-201.	M 51

Анализа радова

Рад под бројем 1, „Адаптација компјутерских англицизама у арапском језику" уласком великог броја енглеских термина за компјутерске појмове у арапски језик. Део тих речи стекао је статус позајмљеница у арапском језику, али већи део тих англицизама се реализује у арапском као последица пребацивања кода. Адаптацију оба ова лексичка слоја у арапски језик карактерише несистематичност и недоследност. Кандидаткиња је у раду детањно, прегледно и систематично представила проблеме графолошке, фонолошке, фонотактичке и морфолошке адаптације.

Рад 2, „Неки проблеми локализације софтвера на арапски" посвећен је локализацији софтверских производа намењених тржиштима арапских земаља. Локализација овде укључује превођење софтверског дискурса на арапски језик, као и одређени степен техничке и културне адаптације. Др И. Глигоријевић (Мали) је у раду истраживала и успешно представила процес те адаптације, посебно указујући, при томе, на одређене специфичности арапског језика и културе.

Рад „Арапски језик и страни афикси“ уласком стране научне терминологије у модерни стандардни арапски језик, посебно усвајањем индоевропских деривационих афикаса у научним терминима. Кроз детаљну анализу ове појаве кандидаткиња је дошла до закључка да при преузимању афикаса у научним терминолошким ликовима не постоји јединствена методологија, већ да су у том процесу присутни различити преводилачки методолошки поступци, језичко позајмљивање и афиксација. Методе варирају укључују праћење стране форме, преношење семантичког садржаја, хибридне кованице састављене од домаћих и страних језичких елемената. При свему томе, кандидаткиња истиче да су начин творбе речи у арапском језику и његови неисцрпни дерицациони потенцијали најпогоднији и најприроднији за преношење знањења многих страних полиморфемичних термина.

У раду „Arapski jezik – stručna terminologija“ (3) др Ивана Глигоријевић (Мали) се бавила проблемима и начинима творбе термина у модерном стандардном арапском језику. Проблем стварања нових термина и терминолошких стсетма у арапској говорној заједници јавио се већ при првим значајнијим контактима арапског света са Западом, односно у доба Наполеонове инвазије на Египат 1798. године. Он је постао изражен крајем 19. и почетком 20. века, од када су у арапски почели да се „увозе“ не само термини већ начини њихове творбе. Ауторка је посебно указала на то да је творбе термина у модерном стандардном арапском језику, у тој фази, секундарног карактера јер су термини, у највећој мери, настајали превођењем са страних језика – енглеског и француског. Поред теоријске димензије, овај рад има и апликативан значај јер пружа увид у изворе терминологије у арапском, доступне на вебу.

У рад „Полисамија у компјутерској термонологији арапског језика“ (4) кандидаткиња се, кроз социокогнитивни приступ, бави овом појавом. Узроке појаве полисемије код код компјутерске терминологије у арапском језику др И. Глигоријевић (Мали) налази у методологији творбе термина, употреби термина у одређеном контексту, као и у непоклапању појмовних система. Истражујући ову појаву, она је установила да постоје три различита типа полисемних терминолошких јединица. У том смислу истакла је да постоје термини који истовремено функционишу и као речи општег језичког фонда и као термини, затим они са полисемантичком структуром која се реалиује у више терминосистема и онних са полисемијом само у свом затвореном терминолошком систему. Уз то, навела је да термине можемо поделити и на оне који су развилицвишезначност у арапском језику и на оне код којих је полисемија резултат превођења са страних језика.

Предмет рада под бројем 6 – „Шта Срби мисле о Арапима?” јесте анализа вербалних асоцијација, које су, кроз асоцијативни тест, наводили испитаници на стимулусе *Арапи* и *Арапин*. Реакције испитаника су поређане по фреквентности, а потом су анализиране теметске групе. Циљ анализе био је да се пружи увид у стереотипе који важе за Арапе у говорној заједници српског језика. Кандидаткиња је навела и доминантне категорије тих стереотипа подељене у неколико тематских гупа, као што су: симболи богатства, животно окружење, одевање, физички изглед, а поред тога и наша народна књижевност, ратовање и религија, жене, професије и друго. Анализа вредносних ставова и судова је показала да Срби знања о Арапима стичу углавном преко различитих медија, па су стога Арапи стереотипно представљени кроз призму западних медија, који су основни извори тих информација нашим медијима и кроз западну кинематографију. Стога су Арапи у српском стереотипу најчешће богати нафташи и шеици, трговци, вешти у ценкању, или су црни, брадати људи, у белим галабијама, са турбанима, који живе у пустињи и слично.

У раду „Хетеростереотипи о оријенталним језицима у мрежи вербалних асоцијација” (7) анализиране су вербалне асоцијације говорних представника српског језика везане за називе оријенталних језика, односно за лингвониме: *арапски језик, турски језик* и *персијски језик*. Прикупљене реакције испитаника су систематизоване и анализиране, на уобичајен начинза ову врсту радова – по теметским групама. Резултати анализе су показали да испитаници имају одређене представе о поменутим оријенталним језицима, али и да су они површно и недовољно обавештени. Кандидаткиња је такође представила и различите вредносне судове и ставове испитаника за поменуте речи-стимулусе.

Рад наведен у библиографији под бројем 8 – „’Arapske zemlje’, ’Iran’ i ‘Turska’ kao stimulusi u asocijativnom testu” чини тематску целину са претходна два (6 и 7). Др Ивана Глигоријевић је у овом раду представила шта говорници српског језика мисле о наведеним оријенталним земљама и какви стереотипи о њима владају у српској говорној заједници.

Прикупљене реакције, које прате бројни вредносни судови и ставови испитаника, она је систематизовала по учесталости, обрадила статистички и разврстала у више теметских група које представљају окосницу стереотипа (топоними, туризам, ратови, политика, религија, историја, друштво, жене, економија, симболи богатства...).

Закључак

На основу свега што смо изнели у овом ИЗВЕШТАЈУ, као и на основу личног познавања др Иване Глигоријевић (Мали), Комисија сматра да кандидаткиња испуњава све законске услове за изрбор и стога предлаже Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да је изабере у звање доцента за ужу научну област Арабистика, предмет Арапски језики књижевност.

Комисија

др Анђелка Митровић, ред. проф., председник Комисије

Др Драгана Ђорђевић, доцент

Др Енвер Ујкановић, научни сарадник

.